

PEDAGOGY AND EDUCATION

Формування іншомовної комунікативної компетентності учнів засобом проектної технології

Гапон Людмила Ігорівна¹

¹ викладач кафедри іноземних мов і методик їх навчання;
Київський університет імені Бориса Грінченка; Україна

Сучасна методика викладання іноземної мови приділяє велику увагу креативній та творчій діяльності. Інтенсифікація цього процесу відбувається завдяки впровадженню інноваційних технологій, однією з яких є проектна технологія навчання, що також вважається освітньою метатехнологією [5]. Це зумовлює необхідність аналізу мети та змісту навчання англійської мови на основі проектної технології.

Практичною метою навчання іноземних мов і культур визнано формування іншомовної комунікативної компетентності (ІКК), яка визначається як здатність успішно вирішувати завдання взаєморозуміння і взаємодії з носіями мови, яка вивчається, у відповідності до норм і культурних традицій в умовах прямого й опосередкованого спілкування. Метою формування ІКК є не накопичення певного обсягу знань, навичок і вмінь, а власне здатність використовувати їх в іншомовному спілкуванні. У сучасній методиці навчання іноземних мов і культур ІКК розглядається як єдність, що складається з таких субкомпетентностей: мовленнєвих, лінгвосоціокультурної, мовних (лінгвістичних) і навчально-стратегічної [2].

Слід наголосити, що однією з основних характеристик проектної технології за Арванітопуло Е.Г. є взаємопов'язане навчання усіх видів мовленнєвої діяльності. Взаємопов'язане навчання спрямоване на одночасне та паралельне формування всіх основних видів мовленнєвої діяльності в межах їх конкретного послідовно-часового співвіднесення, на основі спільного мовного і мовленнєвого матеріалу за допомогою спеціально розробленої серії вправ, спрямованих на формування спільних для всіх видів мовленнєвих діяльностей умінь. При взаємопов'язаному навчанні видів мовленнєвої діяльності ці

PEDAGOGY AND EDUCATION

вправи спрямовані перш за все на формування умінь спільних для аудіювання, говоріння, читання й письма [1].

Також, ключовими характеристиками вважаються комунікативна спрямованість, що забезпечується максимально реальними ситуаціями спілкування, колективною діяльністю, іншомовним спілкуванням як на уроці, так і в позаурочний час та інтегративність навчання англійської мови, яка передбачає залучення знань, навичок і умінь учнів з інших навчальних предметів [1].

Технологія проектного навчання допомагає вчителю перенести акцент із різних видів вправ на творчу смислову діяльність учнів, перетворюючи уроки англійської в дискусійний, дослідницький клуб, в якому вирішуються дійсно цікаві, практично значимі для учнів проблеми з врахуванням особливостей культури країни і по можливості на основі міжкультурної взаємодії [3].

Як зазначає Устименко О.М., проектна технологія навчання ґрунтується не лише на компетентнісному підході, а й на комплексній сукупності особистісно-діяльнісного, диференційованого, міжпредметного, проблемно-пошукового, дослідницького, ігрового, інтерактивного, групового, творчого, презентативного та рефлексивного підходів [4]. Тобто, окрім лінгвістичної компетенції учні мають володіти достатньою кількістю предметних знань, певними когнітивними (вміння працювати з інформацією, текстом, виділяти головне, аналізувати, робити узагальнення, висновки), комунікативними (вміння правильно пояснювати свою думку й адекватно сприймати інформацію від партнера зі спілкування) та творчими вміннями (вміння генерувати ідеї, знаходити декілька варіантів розв'язання проблеми, прогнозувати наслідки того чи іншого рішення), а також певними особистісними характеристиками [1].

Таким чином, мету навчання англійської мови на основі проектною технології навчання можна представити як формування англомовної комунікативної компетентності в сукупності таких компонентів [2]:

1) *лінгвістичний компонент*, який включає мовну та мовленнєву компетенції;

2) *соціокультурний компонент*, а саме, соціокультурна та лінгвосоціокультурна компетенція;

3) *когнітивний компонент*, який включає стратегічну та дискурсивну компетенцію;

4) *особистісний компонент*, який передбачає формування творчих умінь та соціалізацію учнів у процесі вивчення англійської мови.

PEDAGOGY AND EDUCATION

Відтак, проектна робота учнів не прив'язується повністю і безпосередньо до предметного змісту навчальної програми з іноземної мови, вона стає конструктивною навчально-дослідницькою проектною діяльністю з використанням іноземної мови. Тобто проектне навчання базується на ситуаціях опосередкованого, зумовленого проектними завданнями оволодіння іншомовним програмним матеріалом [3].

Отже, мета навчання англійської мови на основі проектною методики полягає у формуванні комунікативної компетентності учнів у сукупності наступних компонентів: лінгвістичного, соціокультурного, когнітивного, та особистісного. Зміст навчання англійської мови на основі проектною технології визначатиметься метою навчальної дослідницької діяльності учнів з запропонованого проекту.

References:

- [1] Арванітопуло Е. Г. Проектна методика навчання англійської мови на старшому ступені ліцею: дис. канд. пед. наук: 13.00.02. Київ. нац. лінгв. ун-т. Київ, 2006. 296 с.
- [2] Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О. Б. Бігич [та ін.] / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.
- [3] Олійник І. П. Використання методу проектів на уроках англійської мови як один із шляхів формування комунікативної компетентності учня. 2012. Режим доступу: <http://www.nmc.od.ua/wp-content/uploads/2013/10/Oliynik.pdf>.
- [4] Устименко О. М. Проектна компетентність майбутнього вчителя іноземних мов і культур у контексті сучасної освітньої парадигми. Іноземні мови. 2019. № 1. С. 30-37. Режим доступу: <http://fl.knlu.edu.ua/article/view/157616>.
- [5] Scott L. The futures of learning 3: what kind of pedagogies for the 21st century? Education Research and Foresight Working Papers Series. 2015. № . 15. P. 1-21.